

ФУНКЦІЇ, ЗАВДАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ОФІЦЕРА ГРОМАДИ

FUNCTIONS, TASKS AND ORGANIZATION OF ACTIVITIES OF A COMMUNITY POLICE OFFICER

Вітвіцька Н.В., старший лейтенант поліції,
ад'юнкт кафедри поліцейського права
Національна академія внутрішніх справ

Білик В.М., к.ю.н., майор поліції,
доцент кафедри поліцейського права
Національна академія внутрішніх справ

Стаття присвячена висвітленню одному з найактуальніших питань сьогодення, а саме функціям, завданням та організації діяльності поліцейського офіцера громади.

У 2019 році МВС України запустило новий проєкт під назвою «Поліцейський офіцер громади». Метою проєкту є забезпечення абсолютно кожної об'єднаної територіальної громади висококваліфікованим офіцером поліції. Проєкт «Поліцейський офіцер громади» спрямував свою діяльність на впровадження новітнього формату роботи дільничних офіцерів поліції, головною метою якого є поліцейська діяльність, що зорієнтована на громаду. Завдяки цьому проєкту офіцери поліції наділяються більш самостійними функціями в своїй діяльності і виконують основні завдання поліції в партнерстві з керівництвом об'єднаної територіальної громади.

Станом на сьогодні на території України несуть службу 1298 поліцейських офіцерів громад. Загалом в даному проєкті бере участь 658 територіальних громад. Проєкт являється частиною масштабної міжнародної практики під назвою «community policing». Дана тактика співпраці з місцевим населенням активно практикується в США, Великій Британії, Франції та багатьох інших країнах.

Поліцейський офіцер громади скеровує власну діяльність на постійне розроблення нових концепцій, котрі спрямовано в бік задоволення потреб громадян. Поліцейські громади являються новітнім напрямком сьогодення, в сфері українського правозастосування законодавства, вносячи зміни в діяльність поліції України, скеровуючи її безпосередньо до певної територіальної громади, котру вони обслуговують. Загалом подальший розвиток поліції, базується на принципах «служити та захищати» та будуватиме максимально тісніші взаємодії і орієнтації на швидке та якісне вирішення наявних потреб громади.

Потреби місцевого населення є головним орієнтиром функціонування поліцейського офіцера громади. Саме потреби населення та їх забезпечення є головним завданням поліцейського громади, тому вся організація діяльності спрямована на забезпечення цих потреб та протистояння вчиненим правопорушенням, а також їх повному запобіганню.

Тема функцій, завдань та організації діяльності поліцейського офіцера громади знаходиться тільки на початковій стадії дослідження серед науковців у зв'язку з тим, що вона є досить новітньою і знаходиться на стадії становлення. Також, необхідність даного дослідження полягає в значному оновленні національного законодавства в даній сфері.

Встановлено, що поліцейський офіцер громади являється офіцером поліції, котрий зорієнтовує власну діяльність на подолання та повне усунення безпекових проблем саме тої територіальної громади за якою він закріплений. Пропонується визначити функції, завдання та організацію діяльності поліцейського офіцера.

Ключові слова: поліцейський офіцер громади, офіцер, поліцейський офіцер, офіцер громади, територіальна громада, функції, завдання, організація діяльності.

The article is devoted to the coverage of one of the most pressing issues of today, namely the functions, tasks and organization of activities of a community police officer.

In 2019, the Ministry of Internal Affairs of Ukraine launched a new project called "Community Police Officer". The goal of the project is to provide absolutely every united territorial community with a highly qualified police officer. The "Community Police Officer" project directed its activities to the implementation of the latest format of work of precinct police officers, the main goal of which is community-oriented police activity. Thanks to this project, police officers are given more independent functions in their activities and perform the main tasks of the police in partnership with the leadership of the united territorial community.

As of today, 1,298 community police officers are serving on the territory of Ukraine. Zagalov, 658 territorial communities participate in this project. The project is part of a large-scale international practice called "community policing". This tactic of cooperation with the local population is actively practiced in the USA, Great Britain, France and many other countries.

The community police officer directs his own activities to the constant development of new concepts aimed at meeting the needs of citizens. Police communities are the newest direction of today in the field of Ukrainian law enforcement, making changes in the activities of the Ukrainian police, directing it directly to a certain territorial community that they serve. In general, the further development of the police is based on the principles of "serve and protect" and will build as close interactions as possible and focus on a quick and high-quality solution to the existing needs of the community.

The needs of the local population are the main guide for the functioning of the community police officer. It is the needs of the population and their provision that are the main task of the police community, therefore the entire organization of activities is aimed at meeting these needs and confronting committed crimes, as well as their complete prevention.

The topic of the functions, tasks and organization of the activities of the community police officer is only at the initial stages of research among scientists due to the fact that it is quite new and is at the stage of formation. Also, the need for this study is to significantly update the national legislation in this area.

It has been established that the community police officer is a police officer who orients his activities to overcome and completely eliminate the security problems of the particular territorial community he is assigned to. It is proposed to define the functions, tasks and organization of the activities of a police officer.

Key words: community police officer, officer, police officer, community officer, territorial community, functions, tasks, organization of activities.

Традиційно правоохоронців викликають після того, як злочин уже стався. Правоохоронні органи покликані реагувати на екстрені виклики, які вимагають швидкого реагування, затримувати злочинців, проводити розслідування та контролювати їх.

Говорячи про поліцейського офіцера громади та його діяльність, яка полягає у запобіганні злочинам і безпорядкам. Даний офіцер вимагає більш стратегічного підходу до роботи в громаді, оскільки громада та поліція мають ніби об'єднатися та створити партнерство, у якому обидва

(члени громади та офіцер) мають спільну мету зробити громаду безпечнішою.

Хоча поліцейська діяльність, орієнтована на громаду, є партнерством між поліцією та членами громади, поліція звичайно ж відіграє важливішу роль, оскільки офіцер поліції є основою поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду. Мета офіцера полягає в тому, щоб інформувати громадськість про місцевий відділ поліції, підтримувати або збільшувати довіру громадськості та довіру до правоохоронних органів, зменшувати страх перед, вислуховувати та розглядати проблеми громадян, а також реалізувати громадські програми та разом з членами громади вирішувати проблеми.

Поліцейський офіцер громади може відігравати активну роль, беручи на себе провідну роль у забезпеченні безпеки громади. Вважається, що якщо поліція виявляє інтерес до громади, вона сприятиме кращій реакції громади, оскільки громадяни дивитимуться на поліцію більше як на союзників, а не як на ворогів.

Сфера діяльності поліцейського офіцера громади знаходить своє законодавче регулювання в наступних нормативних актах:

- Конституція України;
- закони України;
- акти Президента України та Кабінету Міністрів України;
- Загальна декларація прав людини;
- Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод;
- Положення про службу, відомчі нормативно-правові акти.

Повноваження і принципи, на котрих базується функціонування поліцейського офіцера громади, передбачені Законом України від 28.07.2017 р. № 650 «Про Національну поліцію» і Наказом МВС України «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції»[2; 3].

Відповідно до статті 3 ЗУ «Про Національну поліцію», поліція України діє в межах Конституції України, також скеровує свою діяльність міжнародними договорами України, згода на обов'язковість котрих надано ВРУ, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами ВРУ, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами.

Наказ МВС України від 28 липня 2017 року № 650 «Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції», передбачає перелік завдань поліцейського офіцера громади. Дана інструкція встановлює права та обов'язки офіцера громади, завдання, а також напрями та особливості організації діяльності [3].

В вище згаданому наказі встановлено, що одним із завдань є діяльність, що ґрунтується на принципі взаємодії з населенням на засадах партнерства та ставить за мету співпрацю з громадянами, громадськими організаціями, установами, підприємствами різних форм власності. Мета соціального контролю полягає в тому, щоб офіцер та громада співпрацювали та працювали над збереженням, посиленням та відновленням соціального контролю над усією громадою. Вважається, що якщо члени спільноти мають прихильність або віддані тому, щоб зробити громаду кращим і безпечнішим місцем, людина з меншою ймовірністю скоїть злочин, ніж ті особи, яким бракує однієї чи кількох сфер.

До завдань поліцейського офіцера також відноситься співпраця з органами державної влади і місцевого самоврядування, а також відповідно з населенням й утвореними згідно з чинним законодавством громадськими формуваннями з охорони громадського порядку.

Одним з головних завдань, також являється виконання завдань, котрі спрямовуються на збереження прав та свобод людини, а також на збереження інтересів суспільства та держави загалом [4].

Ужиття заходів для взяття на облік осіб, відносно котрих здійснюється превентивна робота, а також підтримання в актуальному стані інформаційних підсистем ЄІС МВС є встановленим чинним законодавством завданням поліцейського офіцера громади.

Офіцер громади має співпрацювати з групами реагування патрульної поліції відносно застосування превентивних заходів, що до осіб, котрі являються схильні до вчинення правопорушень чи вже перебувають на превентивних обліках поліції.

Завданням також є донесення інформації до чергової частини підрозділу поліції в тому випадку, якщо офіцер громади отримав від населення відомості про осіб, котрі мають наміри вчинити кримінальні правопорушення чи то вже їх учинили, а також злочинців котрі знаходяться в розшуку, осіб, котрі зникли безвісти.

Офіцер також здійснює організацію та контроль діяльності помічника поліцейського офіцера громади, шляхом планування роботи, наданні певних службових доручень і навчання методичі та тактиці роботи на поліцейській дільниці.

Також не менш вагомим завданням поліцейського офіцера є постійне підвищення та покращення власного професійного рівня методом навчання в системі службової підготовки та самопідготовки, адже тільки той офіцер, що постійно розвивається та самовдосконалюється, в результаті, може постійно тримати рівень висококваліфікованого спеціаліста [1, с. 11–13].

Досліджуючи дану тему, також варто приділити увагу і напрямкам діяльності поліцейського офіцера громади. До основних напрямків відноситься:

- проведення профілактичної роботи, котра знаходить своє спрямування в запобіганні вчиненню кримінальних чи будь-яких інших правопорушень;
- дослідження та встановлення причин і умов, котрі призводять до вчинення кримінальних чи будь-яких інших правопорушень, ужиття в межах своїх прав та обов'язків певних заходів для їх усунення, чи то запобігання загалом;
- проведення певних професійних дій, що спрямовуються на знешкодження загрози життю та здоров'ю окремії людині, чи суспільству загалом, котрі виникли в результаті неправомірної поведінки;
- своєчасне реагування на заяви і повідомлення про будь-які правопорушення, чи то події, що суперечать нормам;
- здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечення їх виконання, в випадках котрі передбачені чинним законодавством України;
- транспортування затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального чи адміністративного правопорушення;
- здійснення всіх можливих та необхідних заходів для надання невідкладної, зокрема до медичної і медичної, допомоги особам, котрі постраждали внаслідок правопорушень, чи шляхом нещасного випадку, особам, котрі опинилися в певній ситуації, що несе загрозу їхньому життю чи здоров'ю та також особам котрі зазнали страждання від торгівлі людьми;
- проведення всіх необхідних дій за для запобігання вчинення насильства в сім'ї та його подальшого припинення;
- проведення контролюючих дій в сфері дотримання особами спеціальних правил і порядку зберігання та використання зброї, а також спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин й матеріалів, також інших предметів, матеріалів та речовин, на котрі поширюється дозвільна система;

– спільна діяльність в межах контрольованих прикордонних районів з дільничними інспекторами прикордонної служби. Дана діяльність спрямована на проведення превентивних заходів з протидії нелегальній міграції чи інших протиправних дій на державному кордоні України, отримання інформації про шляхи проникнення та накопичення контрабанди, та також мешканців населених пунктів, котрі розташовані біля кордону і які проводять незаконні операції з переправленням контрабандних товарів;

– проведення всіх необхідних заходів для подальшого забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів та також заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, коті беруть участь в вчиненні виконавчих дій, здійснення приводу у виконавчому провадженні;

– взяття участі в межах повноважень, котрі встановлені законодавством, у здійсненні заходів, котрі спрямовані на соціальну адаптацію осіб, котрі звільнилися з місць позбавлення волі [11, с. 14–15].

Підсумовуючи, діяльність поліцейського офіцера громади, орієнтовано на громаду, є як філософією, так і організаційною стратегією, яка дозволяє поліції та мешканцям громади тісно співпрацювати у нових способах вирішення проблем злочинності, страху перед злочинністю, фізичних і соціальних розладів і погіршення стану сусідів. Орієнтована на громаду поліцейська діяльність приносить користь не лише громаді а й поліції.

Отже варто відмітити, діяльність поліцейського офіцера громади спрямована на забезпечення безпекового порядку серед суспільства певної встановленої територіальної громади. Офіцер бере активну участь в житті закріпленої за ним громади, особисто налагоджує контакти з усіма її мешканцями, проводить профілактичні роботи серед місцевих (проводить тематичні зустрічі, виступає в школах і т.д.), тісно співпрацює з місцевим населенням, сприяє вирішенню конфліктів, контролює дотримання правил та порядку використання та зберігання зброї серед фізичних та юридичних осіб. В загальному головним аспектом в діяльності поліцейського офіцера громади є забезпечення порядку і безпеки на території абсолютно всієї громади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Довідник поліцейського офіцера громади / В. М. Братковський, В. М. Висоцький, Р. Г. Гранківський, Н. І. Дідик, Д. І. Йосифович, К. М. Костовська, Л. М. Сукмановська, Ю. А. Хатнюк, О. Л. Хитра. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 240 с.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
3. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: наказ МВС України від 28.07.2017 № 650.
4. Поліцейський офіцер громади. *Офіційний сайт Національної поліції України*. URL: <https://web.archive.org/web/20201017035512/https://www.npu.gov.ua/ya-tut.html> (Дата звернення: 14.10.2023).